

Belevenissen bij een Orpheusspotvogel

Guido Meeuwissen

Wat een uithoek! 'Ten oosten van de vloeivelden bij Ter Apel' stond er op de website. Plek vinden en onbekende vogel vinden.

Leuke uitdaging in je eentje.

Maar ik ben er, zowaar gelukt na 70 km autorijden.

Het eerste uur op deze 27e mei loop ik wat door de jonge bosaanplant op en neer. Bosaanplant? De jonge boompjes reiken amper hoger dan het onkruid.

Het waait niet maar de wolken uit het westen worden wel erg grijs. Toch vliegt en zingt er van alles in de eikenhoutwal.

Uit het gemengde koor van Tuinfluiter, Zwartkop, Grasmus, Fitis, Tjiftjaf en Geelgors probeer ik die 'ene onbekende' te filteren. Bij de dode bomen dan? Nee toch niet, dat lijkt me meer een Bosrietzanger. Wel leuk hier, die koerende Zomertortels, al vier gehoord.

Hoor ik daar nou musachtig geroep, zoals het hoort? Ik praat altijd in mezelf als ik alleen aan het vogelen ben. Misschien helpt het. Met de handen achter de oren probeer ik alle geluiden op te vangen. Ja tóch, eindelijk hoor ik even een schril gefluit. Door het eikenblad wipt een geelgroene zanger van tak naar tak. Flink postuur, geen Tuinfluiter, dat moet 'm wel zijn.

Een moment later zie ik aan de andere kant van het pad boven in een rozenbottelstruik een gelige vogel. Telescoop erop, ja dat is hem! De Orpheusspotvogel! Hij blijft lang zitten. Bruingroene bovendelen, korte handprojectie, geen lichte uiteinden op de armpennen, bruinige poten, vriendelijk uiterlijk. Het staat allemaal in de 'Svensson'. Maar het klopt echt na een uurtje kijken.

'Het best te herkennen aan zijn zang', lees je dan. Maar het beroerde is, hij zingt vandaag niet! 'Waarom eigenlijk niet?' vraag ik me af. Daar zit je dan op je klapstoeltje, je wilt graag

voor 100% zeker zijn. Het wordt een écht spannende dag want er gebeurt van alles bij het rozenbottelstruikje. De Orpheusspotvogel vliegt met regelmaat het pad over. Vliegt heen en weer tussen beide houtwallen.

Na twee uur kijken begrijp ik eindelijk zijn gedrag: hij volgt een Spotvogelwijfje dat een nest aan het bouwen is. Zij werkt, hij kijkt. Zij komt steeds als eerste pijlsnel aanvliegen met strootjes in de bek en duikt direct laag in de rozenstruik. Hij achtervolgt haar en landt steeds boven in dezelfde struik. Kijkt met opgericht kopje rond of omlaag naar haar doen en laten. Lijkt elke keer weer verbaasd.

Mijn urenlang turen in de motregen wordt beloond. Het wijfje zit opnieuw bij de bottelroos op prikkeldraad en begint venijnig te rukken aan plukken paardenhaar. Uitgelezen kans om uit te vinden of zij ook een Orpheus is. Nee: langere vleugels, vrij lange staart en lichte banen op de vleugel. Een gemengd paartje volgens mijn indruk. Ze gaat voor de zoveelste keer met volle snavel naar haar nest maar wordt nog snel even boos op een nieuwsgierige Grasmus, die fel wordt verjaagd. Ook het mannetje jaagt achter opdringerige Grasmussen aan.

Hij houdt van regen? Ik niet! Want na uren wachten gaat het mannetje in de regen onverwachts in een razendsnel tempo voluit zingen met imitaties van Grasmus en Boompieper. Zijn repertoire is totaal anders dan het gezang van de Spotvogels bij mij in de Oosterpolder. Soms babbelend met imitaties zoals de Bosrietzanger, maar ook met de

schrille klanken van de Spotvogel. De zangstrofen rollen maar door, bliksemsnel. Ik zie het keeltje opbollen.

Hij zingt meestal in het topje van de lage rozenbottel. Zo opvallend en laag in een struik heb ik een Spotvogel nooit zien zingen. Heel apart.

Volgens de SOVON-Atlas van de Nederlandse Broedvogels zijn er twee zekere broedgevallen bekend van de Orpheusspotvogel in Nederland, in Flevoland en Zuid-Limburg. Ik ben benieuwd wat het gaat worden met dit

(gemengde) paar! Het nest ligt nog net in Nederland, op een paar meter na. De sloot achter de houtwal vormt de grens met Duitsland.

Het blijft maar doorregenen, het wijfje houdt het voor gezien, ik ook.

'Vogeltje gezien?' vraagt de boer op de Steenweg. Als we staan te praten zie ik hoog in een spar de gele stuit van een vrouwtje Kruisbek. Leuke tuin!

Literatuur:

Hustings, F., Vergeer, J.W. 2002. SOVON-Atlas van de Nederlandse Broedvogels: p. 386.

Orpheusspotvogel, 20 mei 2004, Ter Apel.

Foto: Reint Jacob Schut